

ALBA

OGH LANDET BORTOM

MÅRTEN GISBY
HENRIK JOHANSSON

LÄSPROV

BONNIER
CARLSEN

Mårten Gisby
Henrik Johansson

ALBA OCH LANDET BORTOM

Läsprov

**BONNIER
CARLSEN**

PROLOG

Åskmakaren var redan långt borta innan någon insåg att flickan saknades. Han nådde björkskogen mitt i den ljumma försommarnatten, drog sin mörka huva längre ner över ansiktet och begav sig in genom de vita svartfläckiga träden. Björkarna växte så tätt och djupt att man inte såg något annat än svart och vitt, och när han gnuggade ögonen av utmattning snurrade allting så det kändes som att han var vilse i en snöstorm. Djupare och djupare genom björkskogen skyndade han, stannade vid varje ljud han hörde. Oftast var det bara vinden genom löven eller något djur som passerade i mörkret bortanför hans synfält, men han kunde inte ta några risker. En gång framåt småtimmarna såg han dimmorna från älvdans i en glänta och tog en omväg för att inte bli sedd av de firande små knytn. Ifall de kände igen honom och såg vem han bar på skulle de med största sannolikhet inte låta honom komma undan levandes.

Han tittade ner på byltet i sina armar. Barnet sov. Hon kändes så främmande för honom nu. Hennes lockiga, röda hår krusade sig i pannan och hennes ögonlock darrade av drömmar. De små händerna höll ett hårt grepp om sin mammas smycke, som om hon var rädd att någon skulle försöka ta det ifrån henne. Hon var bara en bebis, men ändå förstod hon att någonting inte stod rätt till, att saker inte var som de skulle.

Trots löftet som han gett till den där trollkvinnan, trots

ALBA OCH LANDET BORTOM

Text: Märten Gisby

Idé: Henrik Johansson

Omslagsbild: Johan Egerkrans

Formgivning: Lena Thunell och Johan Egerkrans

Karta: Filippo Vanzo

Utgiven av Bonnier Carlsen, 2021

Tryckt av ScandBook, 2021

ISBN 978-91-7975-694-9

överenskommelsen de hade gjort, så visste han vad han var tvungen att göra. Ingen fick hitta flickan. Hon skulle aldrig få veta vad som hänt med hennes mamma eller vem hennes pappa var. Hon skulle växa upp i Gimle, där de byggde enorma metallormar som rusade fram över järnrälsar och framkallade bilder i glasrutor, där de sköt metallkolor ur pang-rör och sände musik flera mil genom luften. I Gimle, i landet som de kallade för Sverige, där man, trots alla dessa otroliga påhitt, inte trodde på magi. Där skulle hon växa upp totalt ovetandes om vem hon egentligen var. Nej, Alba Vanadis skulle aldrig återse Landet Bortom.

Gruset sprutade upp under cyklarna där de for fram längs gamla järnvägen. Den kallades fortfarande så, fastän rälsen var borta sedan länge och det nuförtiden inte var mycket mer än en cykelväg genom skogen. Småsten studsade i ekrarna och sköt iväg som kanoner in bland träden. Alba vände sig mot Idun, som kämpade för att hinna ikapp. Ett styng av dåligt samvete for genom henne, över den förödmjukelse som Idun snart skulle få utstå när hon insåg att Alba bara låtsades vara hennes vän. Men hon sköt det ifrån sig. Vid tretton år var Alba gammal nog att förstå att allt det där snacket om att vara snäll och hjälpa de svagare, var det inte en vuxen i världen som levde efter. Ville man klara sig på Varendsskolan kunde man inte vara snäll mot alla. Och det var detta faktum som hade lett henne hit.

”Korsa aldrig motorvägen!” hade Farbror Odd sagt till henne så många gånger att varningen nu förlorat all kraft. På andra sidan fanns bara skog så hon hade inte förstått vad han varit så rädd för, men nu när Alba och Idun stannade vid vägkanten och långtradare efter långtradare dundrade förbi så att Albas röda lockar blåste åt varje håll – nu förstod hon.

”Det gäller bara att hitta en lucka”, sa Idun och avvaktade uppmärksamt.

Alba kastade ett öga över axeln och kunde skymta Cornelia Odell och Martin Van Valder långt där borta.

”Vad tittar du på?” frågade Idun.

”Inget”, ljög Alba. Men det dåliga samvetet stack till igen. Hon visste att det här var fel, att det var elakt, det som hon höll på att göra. Men hon försökte intala sig att det var Iduns eget fel. Det var Iduns fel för att hon inte visste hur man gjorde sig osynlig.

Alba hade för länge sedan lärt sig att det var bättre att vara osynlig än att bli mobbad. Därför hade hon ägnat nästan hela låg- och mellanstadiet åt att bemästra denna taktik. Kort för sin ålder, var det lätt för henne att försvinna i mängden, men hennes lockiga, illröda hår och bleka ansikte som kryllade av fräcknar verkade tyvärr inspirera hennes klasskamrater att hitta på öknamn. Så hon hade lärt sig att sjunka ner i skolbänken och inte sticka ut: att välja kläder som inte var fula nog att bli retad för, men inte heller så snygga att det såg ut som att hon hade försökt. Hon hade skaffat sig en garderob av omärkliga hoodies, anonyma t-shirts och några par jeans i olika nyanser av blått. Hon inledde aldrig samtal med de populära på skolan och hon umgicks absolut inte med töntarna. Ibland misstog de hennes ensamhet som att hon var en av dem. Det hade hänt flera gånger. Det började med att någon gav henne en vänlig blick och ett leende, sedan bad de om att få låna suddgummi och snart ville de sitta bredvid henne på lektionen, eller värre – hänga med hem efter skolan. Men Alba hade märkt att en skarp, varnande blick satte stopp för allt sånt där. Hon hade

den förmågan, att jaga iväg folks blickar, nästan som om något i det klarblåa djupet av hennes ögon skrämde dem.

På detta vis hade hon sakta men säkert glidit ut ur sina klasskamraters medvetanden och blivit osynlig. Det var en effektiv strategi, även om det blev lite ensamt. Men Alba kunde inte riskera att någon fick veta hennes hemlighet. Ingen fick se hur Alba bodde. Ingen fick träffa hennes farbror. Det var inte värt risken.

Så fort Idun Sax steg in i deras klassrum för första gången, bara några veckor tidigare, var det uppenbart att hon aldrig hade lärt sig vara osynlig. Tvärtom verkade hon anstränga sig för att sticka ut. Hon tittade runt på sina nya klasskamrater med en ogenerad blick och ett nyfiket leende. På hennes huvud växte ett snår av blont, tovtigt hår som inte verkade ha tvättats på länge och hon var klädd i en svart gammaldags klänning som såg ut som något hon ärvt av en gammal släkting.

Medan klassläraren Marianne presenterade henne susade rummet av viskningar och fnitter. Nykomlingen hade redan förstört alla chanser att klara sig och Alba kunde inte hjälpa att tycka synd om henne. Men Varendsskolan var en djungel och Idun skulle behöva klara sig själv, precis som alla andra. Från sitt hörn i osynligheten betraktade Alba under tystnad hur den nya flickan navigerade sina första veckor i skolan.

Alba visste inte var Idun Sax hade bott innan hon kom till Varend, men hon skulle ha gissat att det var under en sten. På lektionerna blev det snabbt uppenbart att Idun saknade vissa av de mest grundläggande kunskaperna. Som att sätta ut huvudstaden på en karta eller läsa av periodiska systemet. Trots detta ville hon ivrigt veta mer och historiektionerna

tog aldrig slut eftersom Idun ställde fler och fler frågor, vilket inte hjälpte hennes popularitet. De flesta i klassen suckade högljutt varje gång hon räckte upp handen. På rasterna var hon i skolbiblioteket där hon plöjde bok efter bok. Alba förstod inte hur hon kunde vara så okunnig trots sitt läsintresse. Det dröjde inte länge förrän Idun hamnade på Cornelia och Martins radar, och de hade redan första veckan börjat kalla henne för de hemskaste saker. Hennes trassliga hår, jordfläckade kläder och skitiga naglar gav henne namn som Vilddjuret och Lodisen. De undvek henne i lunchkön och ifall hon satte sig bredvid dem på lektionerna låtsades de bli illamående innan de tog sina saker och bytte plats.

”Hon stinker ju! Kolla på henne. Hon har ju inte duschat i hela sitt liv. Jag kommer spy om jag måste sitta bredvid henne!” kunde Cornelia utbrista.

De glåpord, hänskratt och förödmjukelse som Idun Sax fick utstå var precis det som Alba arbetat så hårt för att själv slippa, men till hennes förvåning verkade det inte röra Idun i ryggen. Hon bara tittade oberört, nästan roat, på Cornelia när hon låtsades spy, som att Cornelia var den konstiga. Och när Martin en dag utbrast att ”en uteliggare tagit sig in i skolan!” och alla i korridoren brast ut i gapskratt smålog Idun bara som att hon inte tog det minsta illa upp. Cornelia och Martin var inte vana vid Iduns coola nonchalans och Alba var motvilligt lite imponerad. Kanske var Iduns strategi bättre än att försöka vara osynlig?

En dag hade Idun frågat om hon fick sätta sig bredvid Alba i matsalen. Alba spände sina skarpa, blå ögon i henne. Den där blicken som alltid skrämde iväg folk som försökte närma

sig. Men Idun blev inte alls skrämmd. Tvärtom verkade hon obegripligt nog tolka det som ett ja, och innan Alba hann protestera hade hon slagit sig ner. Alba hade fortsatt äta sin lunch under tystnad, men snabbade på så hon kunde lämna bordet innan någon såg henne sitta med *Lodisen*.

Alba tyckte dock inte att Idun luktade särskilt illa. Hon luktade annorlunda men inte så att man behövde hålla på som Cornelia och Martin eller alla andra som tog efter. Idun luktade jord och skog och en aning av bondgård.

”Du borde sätta dig någon annanstans”, sa Alba mellan tänderna.

”Varför det?” hade Idun frågat och höjt ögonbrynen.

”För att jag inte vill bli inblandad. Jag vill inte att folk ska tro att vi är vänner och börja reta mig som dom retar dig.”

”Så du kan inte sitta bredvid mig, för du är rädd för vad folk ska tycka om dig?” Idun såg eftertänksam ut, som att detta var ett helt nytt sätt att tänka för henne.

”Lyssna.” sa Alba diplomatiskt. ”Om du vill passa in bättre, så måste du börja tvätta dig, sluta ha smutsiga naglar, köpa nya kläder. Och borsta håret. Det ser ut som du har ett kråkbo på huvet.”

Till Albas förvåning så brast Idun ut i skratt. Det var ett överraskande skratt, ljukt och genuint. ”Kråkbo”, upprepade hon genom fnittret.

”Kolla, Alba har blivit kompis med lodisen!” Det var Martin och Cornelia som såklart passerade just då. ”Lodisen och Moroten, vilken kombo!”

Orden bet röda märken i Albas kinder och hon såg ner i bordet tills de hade gått förbi. Men Idun verkade inte alls bry sig.

”Förr försökte jag alltid passa in”, sa hon istället. ”Jag klädde mig precis som alla andra, jag gjorde trollflätor i håret, måla ansiktet och skaffade ring i näsan.” Alba försökte föreställa sig den här knäppisen med smink och piercing. Det verkade gå helt emot hennes stil. ”Men hur mycket jag än försökte så kändes det aldrig som att jag passade in”, fortsatte Idun. ”Så jag bestämde mig för att bara vara mig själv och sen dess har jag aldrig brytt mig om vad andra tyckt.”

Alba granskade Iduns märkliga klänning. ”Och den här klädstilen, är det den stil du känner är mest du?”

”Nej, jag fick den av min faster, hon sa att den skulle vara fin på mig.”

”Din faster verkar inte ha så stor koll”, mumlade Alba.

Idun verkade inte höra. ”Jag hjälper henne att ta hand om gården innan skolan. Det är därför jag alltid har smutsiga naglar. Vi håller på att plantera en örtagård och hon lär mig om naturmedicin och att ta hand om djuren.”

”Vadå, är hon nån sorts hippie eller?” frågade Alba och fnös.

Idun skakade på huvudet. ”Hon är en häxa.”

”Visst.” Alba bestämde att det fick vara nog. Hon ville inte ge Idun mer hopp om att de skulle bli vänner.

”Vi bor ute på Björkagård, jag och min faster. I norra skogen”, sa Idun medan Alba lyfte sin bricka. ”Du kan få komma och hälsa på nån gång.”

”Nej tack.” svarade Alba och gick hastigt därifrån.

Det var så hon först fick höra om Iduns faster som bodde på andra sidan motorvägen. Häxan på Björkagård.

Cornelia och Martin hade kommit ikapp Alba i skolkorri-

doren redan samma dag och frågat ut henne om den nya tjejen.

”Vi är absolut inte kompisar, hon bara kom och satte sig och började snacka”, sa Alba. Sedan berättade hon med en skeptisk ton vad Idun sagt om sin faster.

”En häxa! Sa hon det? På riktigt?” Cornelia och Martin delade en förtjust blick. ”Var bor hon då? På Blåkulla eller?”

”Nej, ute på Björkagård. I norra skogen.”

”Fan vad hon ljuger!” utbrast Cornelia. ”Det har inte bott någon på Björkagård på flera decennier. Det är helt öde.”

Det var på grund av Martin och Cornelia som Alba och Idun nu stod vid vägkanten och såg lastbilarna dundra förbi i eftermiddagssolen. Det var deras idé att Alba ändå skulle följa med Idun till Björkagård, och de skulle följa efter för att sätta Idun på plats. Alba hade tvekat lite, men hon tyckte om att för en gångs skull få känna sig som en i gänget. Idun blev överlycklig när Alba ändrade sig och bjöd med henne till Björkagård redan samma dag.

”Nu!” ropade Idun och kastade sig med cykeln över motorvägen i en lucka mellan de rusande bilarna.

Alba, som vaknade ur sina funderingar, fick en försenad och tafatt utfart och hade svårt att få upp hastigheten. Hennes cykel vinglade över den breda vägen medan en lastbil for tutande fram emot henne. Hon kämpade med de tröga pedalerna men i paniken tippade cykeln över. Långtradaren fortsatte tuta men verkade inte göra någon ansats att bromsa in. Alba hoppade av och sprang resten av biten med cykeln

släpandes efter sig, just som lastbilen dundrade förbi. Hon pustade ut och mötte upp Idun som väntade vid väggkanten. De cyklade djupare in i skogen medan solen sjönk lägre och träden växte tätare.

”Nästan där”, försäkrade Idun.

När de kom runt nästa krök dök gården upp som från ingenstans. Under åren som den legat öde hade skogen slutit sig omkring stenhusens mosstäckta väggar. Det nedgångna stallet med angränsande hönsbhus och den gamla vedboden vid skogskanten. Den röda stugan på mitten av tomten var faktiskt ganska fin, men fönstren var mörka, det kom ingen rök ur skorstenen och på hela tomten fanns inte ett djur så långt ögat kunde nå.

Alba gav Idun en skeptisk blick. Det var som Cornelia och Martin sagt alltså. Hon var en lögnare som ville ha uppmärksamhet.

De hoppade över gårdsgården och passerade en gammal jordkällare som var utgrävd ur en kulle. På toppen av kullen växte en enorm björk, säkert flera hundra år gammal, vars rötter verkade skjuta rätt ner i källaren under. Runt hela gårdstomten stack det upp mindre björkar med ojämna mellanrum vilket förmodligen gett gården sitt namn.

Idun gick raka vägen fram till huset och öppnade den olåsta dörren. ”Hallå! Jag är hemma!” ropade Idun och klev på.

Alba kikade in i det mörka huset. En avlång korridor med stängda dörrar på var sida och en sliten trätrappa upp till övervåningen. Det var som ett öde spökhus. Det såg inte ut som att någon satt sin fot här på flera år.

”Ska du inte tända?” frågade Alba försiktigt och sökte längs

väggarna efter en strömbrytare.

”Jag tror det finns en fotogenlampa i köket”, sa Idun och stannade halvvägs genom korridoren. Hon tittade frågande tillbaka på Alba som stod kvar i dörröppningen. ”Kommer du?”

Hela situationen började kännas mer och mer obehaglig. Kanske var den här tjejen galen? Kanske skulle Alba snart hamna mitt i en konversation mellan Idun och hennes påhitade häxa till faster?

”Men här bor ju ingen?” sa Alba och pekade in i ett av de öde rummen. ”Du hittar bara på. Det är ju ett ödehus.”

”Jag hittar inte alls på!” sa Idun förnärmat.

”Eller så är du knäpp på riktigt?”

”Jag är inte knäpp!”

”Var är din faster då?”

”Jag vet inte. Hon är väl inte hemma.”

Alba klampade genom den mörka korridoren, förbi en förvånad Idun, och började öppna dörr efter dörr för att finna rummen dammiga, fyllda med spindelväv och alldeles, alldeles öde.

”Så varför står alla rummen tomma?”

”Vi har ju nyss flyttat in.”

”Du ljuger ...” Men just då öppnade Alba den sista dörren och stelnade till av förvåning.

Köket hon steg in i var inte dammigt och fyllt med spindelväv som de andra rummen. Det var som att hon klivit genom tiden till ett annat sekel där huset varit bebott. Det sista skymningsljuset kastade ett rött sken över den nyputsade diskbänken där köksredskap stod utplacerade med omsorg.

En finputsad skärbräda av björk låg framme, en vit marmor-mortel redo att krossa örter, och på en hylla väntade vita porslinsaskålar i olika storlekar, med handmålade blommor runt sidorna. Små krukor med basilika och rosmarin stod i fönsterkarmen och fyllde köket med en doft av trädgård. På mitten av det lilla köksbordet stod en vas med nyplockade pelargoner och framför den gamla stenugnen stod en rabarberpaj och svalnade, med ett tårtformat tomrum där någon redan skurit sig en bit.

”Vi har sovrummen på övervåningen. Vi använder bara köket här nere”, sa Idun, uppenbarligen lite irriterad att Alba bara klampat in och kallat henne lögnare.

Alba kände sig dum. Hon öppnade munnen för att harkla fram någon slags ursäkt, men just då hördes ett ljud som fick båda flickorna att stelna där de stod. Det var ett kvidande skrik som om någon var i svåra plågor. Alba tittade på Idun och hoppades att hon skulle förklara men Idun såg lika orolig ut. Snart hördes skriket igen och nu kunde de uttyda ett ”Hjälp!”

”Kom!” sa Idun och skyndade mot ytterdörren.

”Vänta!” ropade Alba som hade en dålig känsla.

Alba sprang efter Idun ut i trädgården. Ett nytt jämmer hördes och Alba förstod att det kom ifrån jordkällaren under björken, där den bastanta trädörren nu stod öppen.

Idun tittade nerför trappan till den mörka underjordiska hålan. ”Hallå? Är du okej?” Inget svar. ”Siri?” Idun började försiktigt kliva nerför den branta stentrappan.

”Idun, vad gör du?”

”Jag tror hon har ramlat.”

Alba kisade ner i mörkret och kunde bara ana Idun från den lilla solstrimman som hittade ner. Plötsligt utbröt ett tumult nere i källaren: snabba steg, fnitter och ett skyfflande ljud när Idun knuffades till marken. Skrattandes sprang Cornelia och Martin uppför trappan och kastade sig ut ur källaren medan de andades upphetsat. De ställde sig bredvid Alba och såg skadeglatt ner på Idun som just reste sig från jordgolvet. Först såg hon förvånad ut, men snart fylldes hennes ögon av ilska. Hon tittade på Cornelia, sedan Martin och till slut stannade hennes blick på Alba. Alba kunde nästan se insikten sprida sig över Iduns ansikte.

”Du tog med dom hit?”

”Vi ville bara komma och hälsa din häxfaster välkommen till stan”, tjöt Cornelia.

Idun blängde på Alba igen.

”Vad? Du sa aldrig att det var en hemlighet”, försvarade sig Alba, men hennes ursäkter kändes löjliga. Nu fanns bara Iduns totala förödmjukelse och besvikelse.

Cornelia och Martin bara skrattade som om det hela var en lek. Egentligen ville Alba gå nerför trappan och hjälpa Idun upp och be om ursäkt. Förklara att hon inte visste att de skulle knuffa henne, att hon visste att hon hade betett sig som skit. Men hon gjorde inte det. Hon bara stod där och flinade med Cornelia och Martin.

”Varför ljuger du om att du bor i ett ödetorp?” frågade Cornelia.

”Hon skäms kanske över var hon bor på riktigt?” sa Martin. ”Vilken av bänkarna i parken är din, *lodis*?”

”Nej, hon har skaffat sig ett ordentligt hem nu”, sa Cornelia.

”Hon har flyttat in i en av bajamajorna!”

Utan att kunna hjälpa det skrattade Alba med de andra. Hon visste ju hur det skulle låta om de fick veta hur Alba själv bodde.

”Berätta för dem att jag bor här, Alba. Du såg ju köket!”

”Jag vet inte vad du snackar om”, sa Alba innan hon kunde stoppa sig själv.

”Men ropa på din häxa då så hon kan komma och rädda dig!” retades Martin.

”Om hon kommer hit och ser att vi gått ner i jordkällaren kommer hon bli arg.”

”Vad ska hon göra? Förvandla oss till paddor?” frågade Cornelia.

”Eller trolla fram en kanin ur sin hatt kanske?” föreslog Martin.

”Eller en duva, som kan bo i det där fågelboet du har på huvudet.”

Det var Alba som sagt det sista. Cornelia och Martin praktiskt taget tjöt av skratt.

”Legend!” sa Martin och gjorde high five med Alba. ”Bruttalt.”

Plötsligt rusade Idun uppför den branta trappan mot Alba, varpå Cornelia sträckte sig efter den bastanta trädörren och smällde igen den i ansiktet på henne. Smällen följdes av ett skrapande av fötter, ett tjut och två obehagliga dunsar. Sedan tystnad ...

Alba tittade osäkert på Cornelia som också verkade fundera på vad det var som låtit.

Ett svagt gny hördes nerifrån källaren. Idun hade ramlat

och med tanke på de hårda, vassa kanterna och det långa branta fallet hade hon kanske skadat sig ordentligt.

”Hon klarar sig. Kom!” sa Martin och så vände han och sprang över gården med Cornelia hack i häl.

Alba svettades i den svala sommarkvällen. Hennes hjärta satt som i halsgropen, tankarna rusade. Hon borde slita upp dörren, springa nerför trappan och hjälpa Idun, skrika förlåt. Men hon gjorde inte det. Istället kände hon hur fötterna bar henne bort därifrån.

Med fuktiga handflator satte hon sig på cykeln och började trampa. Tiden både rusade och stod still på samma gång. På avstånd hörde hon att Cornelia och Martin pratade och skrattade medan de cyklade. Solen hade helt gått ner nu och det var bara dynamo-lampan på cykeln som svagt lyste upp grusvägen, fladdrade över träden, kastade ljusfacklor in i skogens mörker.

Ett då väckte Alba ur sina tankar. Hon tvärbromsade cykeln just som en skåpbil dundrade förbi framför näsan på henne. Hon hade inte ens märkt att de kommit fram till motorvägen. Det var ett under att hon inte var mos på asfalten nu. Cornelia och Martin hade redan korsat vägen och var långt framför henne på gamla järnvägen. Alba stod ensam vid skogens rand. Hon visste inte om det var för att Cornelia och Martin inte var där längre eller om det var skåpbilen som hade skakat vett i henne, men med ens hade hon bestämt sig för att vända om.

Alba slängde ifrån sig cykeln vid gårdsgården och rusade tillbaka mot jordkällaren. Om det verkligen var så illa som hon fruktade så räknades varje sekund.

Hon slet i dörren men den verkade ha gått i baklås när Cornelia slängde igen den; den var omöjlig att rubba. Plötsligt hörde Alba ett ljud från andra sidan. Hon stannade upp och lyssnade. Det lät som en röst.

”Idun? Hör du mig? Jag kan inte få upp dörren!” skrek Alba. Inget svar. Hon satte örat mot dörren, och nu tyckte hon att hon hörde långsamma steg på väg uppför trappan. Tunga, klampande steg. Det lät som att något stort var på väg upp från den underjordiska källaren. ”Idun?” frågade Alba igen.

Bang! Alba hoppade till. Det högljudda bankandet hade fått trädörren att skaka i sina gångjärn. Bang! Lät det igen. Alba började storögt backa bakåt, och tur var väl det för med nästa smäll så for dörren upp. Alba föll bakåt av ren chock. Det var inte Idun. Utan någon som var dubbelt så stor. När hon klev ut i månskenet kunde Alba se att det var en lång, mörkhårig kvinna i fyrtioårsåldern som bar en medvetslös Idun i sina armar. Kvinnan stannade upp och betraktade Alba i gräset.

”Är det du som är Alba?”

Alba nickade förvånad.

”Idun sa att hon skulle ta med en vän.”

Ordet *vän* sved till.

”Följ med mig, jag behöver din hjälp. Hon har slagit sig ordentligt.” Kvinnan som måste vara Iduns faster skyndade iväg mot huset.

Alba tog sig upp på fötter och sprang efter. För varje sjumilakliv kvinnan tog, fick Alba springa två extra. Hon funderade hastigt hur det kom sig att hon hade sparkat upp källardörren inifrån. Var hade hon kommit ifrån? De skyndade in i huset och uppför trappan till ett stort sovrum, som liksom köket var möblerat. Det var fyllt med eleganta, antika möbler. Kvinnan lade Idun ovanpå det blåblommiga överkastet på sängen och tände en oljelampa på spiselkransen så att rummet lystes upp i fladdrande orange. Alba såg nu att det var en fläck på Iduns lugg där håret stelnat i mörkrött blod. En enorm moraklocka i hörnet tickade långsamt på, trots att den kritiska situationen verkade böna om ett högre tempo. Den mörkhåriga kvinnan drog fram ett lakan ur det stora skåpet och började riva av långa remsor från det.

”Hämta en skål i köket, spring ut till pumpen i trädgården och fyll den med vatten.”

Alba tittade osäkert på kvinnan, hon ville berätta vad som hänt, försöka förklara. Men kvinnan gav henne en vass blick som sa att det var bråttom, så Alba skyndade iväg.

Efter att Alba hittat pumpen ute på gården och fyllt skålen med vatten visade kvinnan hur Alba skulle badda bort blodet från Iduns panna medan hon själv försvann nerför trappan.

Såret blödde fortfarande lite men Idun andades tungt och långsamt.

Alba hörde hur kvinnan slamrade nere i köket en stund och kom sedan tillbaka med morteln där hon rörde ihop en sörja av örter och någon gegga.

”Vad är det för nåt?” frågade Alba.

”Humle, rosmarin och björngalla”, svarade hon. Det stank något förskräckligt.

Hon började försiktigt smörja det över Iduns panna, medan hon mumlade tyst för sig själv. Det verkade nästan som hon ritade något.

”Ska jag ringa en ambulans?”

Kvinnan ignorerade henne och fortsatte dutta fingrarna mot Iduns panna. Alba kunde nu tyda vissa av orden.

”Märg med märg, led till led, kött till kött, ben till ben. Stilla blod. Lindra, läk. Märg med märg, led till led, kött till kött ...”

Hon upprepade ramsan om och om igen så att det var omöjligt att koppla var den började eller slutade. Hon sa även ett ord Alba inte förstod: *Uruz, uruz, uruz*. Tre gånger, alltid tre gånger, sedan igen, ”Stilla blod. Lindra. Läk. Märg med märg, led till led, kött till kött, ben till ben.” Det var en underlig krumelur hon ritade med den ljusbruna salvan. Tre enkla streck, som två väggar med ett sluttande tak. Det såg ut som en musiknot eller en bokstav från något okänt språk.

”*Uruz, uruz, uruz*”, sa hon en sista gång och sedan satt hon tyst och betraktade medvetlös Idun, som om hon bad en stilla bön.

Alba vågade inte bryta tystnaden utan såg på Iduns faster

från sidan. Det enda hon hade gemensamt med Idun var det rufsiga håret, som dock var mörkbrunt istället för blont. Hon hade inte Iduns avlånga, spetsiga ansikte utan ett runt och brett ansikte med mjuka, tydliga drag. Istället för Iduns gröna ögon, hade hon stora, mörkbruna, nästan svarta pupiller.

”Vad hände?” sa hon till slut.

”Hon trillade”, sa Alba kort, och lade till ett tafatt: ”Tror jag.”

Kvinnan verkade försöka läsa något i Albas ögon, vilket gjorde henne så nervös att hon tittade på Idun istället.

”Kommer hon bli okej?”

Iduns faster reste sig och gick bort för att tvätta händerna i vattenskålen som Alba hämtat. ”Hon har fått en rejäl smäll och en ganska kraftig hjärnskakning, men hon kommer bli bra.” Siri räckte Alba sin hand. ”Siri Sax. Iduns faster.”

Alba skakade den fåraktigt. ”Alba.”

Siri log nu, det var ett vänligt om än något hemlighetsfullt leende som sedan försvann lika plötsligt. ”Har det varit någon annan här ikväll?”

Alba skakade på huvudet, allt för snabbt insåg hon, och Siri snörpte munnen som om hon visste att det var lögn.

Just då mumlade Idun i sömnen, något om byttor, och Alba kunde tacksamt leda bort samtalet.

”Kommer det hjälpa?” frågade Alba och pekade på bandaget med det ljusbruna märket.

Siri suckade. ”Det kommer skynda på läkeprocessen. Men det är inte så effektivt här i dessa trakter. Svagare energier än jag är van vid.”

Alba förstod inte vad hon menade med det.

”Bytt är bytt!” utbrast Idun och gnydde sedan oroligt:
”Kommer aldrig igen.”

Siri reste sig. ”Bäst vi låter henne vila i fred.”

När de kom ut satte sig Siri på farstutrappan och stoppade en liten pipa med tobak.

”Borde vi inte ringa ambulans nu?” frågade Alba igen.

”Om folk får höra att hon skadat sig så kommer de ta henne till något av sina sjukhus och hålla på och krångla. Bättre att hon stannar här så jag kan ta hand om henne ordentligt.”

Alba tvivlade på att kvinnans ramsor, smörjor och krumelurer skulle vara bättre än riktig sjukvård, men hon kom att tänka på Odd, hur arg hennes farbror skulle bli om han fick veta att hon korsat motorvägen, vad som skulle hända om hennes klasslärare fick veta vad som egentligen hänt Idun och vems fel det var. Det passade faktiskt Alba ganska bra att inte blanda in fler människor.

”Jag behöver inte berätta för nån om du inte vill.”

”Så att ingen får veta vad du gjort?” sa Siri då.

”Vadå? Det var inte jag som fick henne att trilla!”

”Så det *var* någon annan här i alla fall?”

Alba bet ihop. Hon insåg att hon försagt sig.

”Ni lurade Idun, inte sant?”

Det verkade lönlöst att fortsätta ljuga. ”Det var inte meningen att det skulle bli så här”, sa Alba skamset.

Siri nickade som om hon förstod, men mötte inte Albas blick. ”Varför är ni så elaka mot Idun i skolan? Vad har hon gjort er?”

”Inget.”

”Så varför tycker ni inte om henne?”

”Jag tycker visst om Idun”, sa Alba och insåg att hon menade det. ”Det är bara svårt att passa in ibland och Idun, hon försöker inte ens.”

”Eftersom hon inte är någon ryggradslös niding som svansar efter de som är starkare än henne. Eller ännu värre, försöker göra sig osynlig för att inte behöva säga ifrån.”

Alba kunde bara nicka. Hon visste inte vad en *niding* var, men hon visste att hon var en. Hon tog sin cykel som lutade mot gårdsgården. ”Kan du hälsa henne förlåt från mig?” Ordet kändes futtigt efter allt som hänt.

”Ord kan ha stor makt om man menar dem”, sa Siri eftertänksamt, ”men de kan aldrig mäta sig med handlingar.”

”Så vad kan jag göra då?”

Siri tänkte en liten stund. ”Ja, du kan börja med att besöka Idun medan hon tillfrisknar så hon har lite sällskap.”

Alba nickade.

”Och så kan du ta hand om örtagården hon hjälpt mig plantera. Den behöver omsorg och uppmärksamhet för att örterna ska bli potenta.”

”Jag är inte så bra med växter och sånt”, sa Alba som aldrig haft ens en krukväxt.

”Jag ska lära dig.” försäkrade Siri. ”Vad sägs om nu på lördag morgon?”

Alba kände sig osäker. Vad hade hon nu gått med på?

”Klockan sju?”

Alba nickade och började sedan cykla iväg. Hon kastade ett sista ögonkast bak på Björkagård och häxan som satt på trappen. Glöden från pipan kastade ett svagt, rött sken över Siris ansikte.

Värend Bad & Camping var en nedgången gammal campingplats som sällan hade några gäster, inte ens på sommaren. Där fanns det husvagnar som träd hade vuxit rakt igenom, tältdukar täckta av mossa och en badbrygga, vars murkna träplankor var klädda i en filt av grön, slipprig algväxt. Men nu på natten, när allt man såg var de svagt upplysta husbilarna, de mörka tälten och – som kuliss – den stora sjön, upplyst av en skimrande mångata, såg det på något sätt vackert ut. Här hade Alba bott större delen av sitt liv, i en gammal husbil som gungade på igenrostade däck. Detta var Albas bäst bevarade hemlighet. Ifall någon av hennes klasskamrater skulle lista ut att hon bodde i en rostig husbil med en galen uppfinnare till farbror så skulle de behandla henne precis som de behandlat Idun.

Det varma, röda ljuset från husbilen skvallrade om att farbror Odd fortfarande satt och jobbade under sin arbetslampa. Alba tog ett djupt andetag innan hon öppnade dörren och klev in. Men väl inne fann hon att Odds skrivbord stod tomt fastän lampan var tänd. Hon såg sig om i den stökiga bilen, men Odd syntes inte till. Hon skulle precis stänga dörren bakom sig när en hand grep tag i hennes arm.

”Var har du varit?” sa en sträng röst. I månskenet såg Odds ansikte ut som en döskalle. Han var blek som ben och ringarna under ögonen var sådär stora som de blev efter timmarna under den röda arbetslampan. ”Jag har letat överallt efter dig!”

”Okej!? Du hittade mig”, sa Alba och slet sig ur hans grepp.

Han smällde igen dörren bakom dem. Alba låtsades inte

om honom. Hon orkade inte med något bråk. Inte ikväll.

”Så, var har du varit? Vad har du gjort?”

Alba ryckte på axlarna. ”Ute med kompisar.” Hon vände ryggen åt honom och gick fram till spisen och serverade sig själv av den kalla, bruna sörjan i kastrullen som skulle föreställa någon sorts böngryta.

”Kompisar?” utbrast Odd. ”Vadå för kompisar?”

Misstron sken igenom hans röst och det sårade Alba.

”Är det så svårt att tro?”

Odd vägrade orden innan han fortsatte, något lugnare. ”Jag har ju sagt åt dig att du ska säga till om du skaffar nya kompisar.”

Alba smällde ner tallriken på det runda, lilla köksbordet och satte sig. Odd verkade långsamt lugna ner sig. Han hällde upp kallt vatten i ett glas och ställde det framför henne innan han satte sig ner mittemot henne.

”Så är det några från din klass?”

Alba ryckte på axlarna.

”Men jag vill veta. Jag är nyfiken. Vad heter de?”

”Idun.” sa Alba.

”Idun”, upprepade Odd som att han försökte minnas om han hört det förut. ”Vad gjorde ni för nåt då?”

”Hängde.”

”Hängde? Vadå hängde?”

”Vi bara hängde.”

”Vad gör man när man hänger? Var var ni någonstans?”

Frågorna gick snabbt över från vänligt nyfikna till polisförhör.

”Varför ska du lägga dig i så mycket?”

”Jag vill bara veta var ni var.”

”Vi var hemma hos henne.”

”Och var bor Idun?”

Alba fick tänka snabbt. Hon kunde ju inte berätta att hon korsat motorvägen. ”I Bråvalla”, sa hon och försökte låta naturlig. Genast smalnade Odds ögon och han betraktade Alba misstänksamt medan hon skyfflade i sig mat.

”Du ljuger väl inte för mig, Alba?”

”Nej jag ljuger inte!” skrek Alba så att det flög böngryta ur munnen på henne. Odd fortsatte se på henne, granskande.

”Vad stirrar du på?” röt hon till slut.

”Inget.”

Odd reste sig från stolen och sträckte på sin långa, knotiga rygg så att den knakade. Alba såg inte ett dugg ut som sin farbror. Odd hade blek hy och platt becksvart hår i en pottfrisyr som han klippte jämn varannan vecka genom att sätta en skål på huvudet. Han var lång och spinkig, med en liten, spetsig näsa. Alba undrade om Odd varit lik sin bror Ossian, Albas pappa. I så fall måste Alba ha fått sitt utseende från sin mamma.

Odd gick över till sitt arbetsbord som var täckt med glasflaskor och provrör i olika storlekar; kemikalier och pulver som han köpte in från företag med långa, konstiga namn; små mackapärer och maskiner som han byggt av skrot, isärmonterade köksapparater med komplicerade virrvarr av ledningar och batterier och, under alla prylarna, ett dammig, gammalt snidat träskrin. Det stack ut från alla teknikprylar, men innehöll förmodligen bara fler batterier och muttrar.

Alba surade. Det gick ju inte att prata med Odd. Hon kun-

de inte förstå sig på sin farbror trots att hon hade bott hos honom sedan hon var så gott som nyfödd. Saga och Ossian, hennes mamma och pappa hade dött och lämnat henne i farbror Odds händer. Ibland drömde Alba att hennes mamma och pappa inte alls var döda. Att hon fick flytta hem till dem på en gård någonstans med en enorm trädgård. Men då fick hon dåligt samvete. Odd hade ju ändå tagit hand om henne när ingen annan gjort det.

Odd tyckte inte om att prata om hennes föräldrar. Han verkade fortfarande inte ha kommit över deras död, och bytte alltid ämne när Alba tog upp det. Han hade själv bara tagit upp ämnet en gång förut.

Det var en natt flera år tidigare när stormen hade blåst så mycket att det kändes som att hela husbilen skulle flyga iväg. Men Alba, som då bara var sex år, älskade regn och oväder. Hon hade sprungit ut med ett glädjetjut så att Odd var tvungen att jaga efter henne och släpa tillbaka henne till husbilen och sedan skällt ut henne efter noter. ”Vill du bli träffad av blixten eller? Dumma barn. Det var så din mor och far dog. De sprang in i stormen, och så slog blixten ner. Zoom! Trettio miljoner volt. Ditt hår är inte så rött längre efter det, kan jag lova dig.”

Efter det hade hon aldrig vågat sig ut i stormen igen. När Alba blev äldre hade hon börjat undra ifall han verkligen talat sanning. Men Odds korta stubin brann snabbt upp varje gång hon försökte pressa honom på information. Odd sysslade just med vädermodifikation: vetenskapen att påverka och manipulera vädret och när Alba var liten hade han till och med haft vissa framgångar. Han hade blivit anställd av ett av de där

företagen med långa, konstiga namn för att försöka generera artificiella åskmoln. På den tiden hade han varit ganska lycklig och Alba mindes deras relation som helt annorlunda. De bodde i en ordentlig lägenhet då och han brukade hämta henne från skolan på eftermiddagen och tog henne ut i skogen för att vandra eller till sjön för att fiska. Men en dag hade det skett en olycka på labbet och Odd fick sparken för vårdslöshet. Hans rykte blev totalförstört och efter det gick allting utför. De blev snart tvungna att flytta in i en begagnad husbil och Odd blev som besatt av att försöka lyckas med sina experiment på egen hand. Nuförtiden var det det enda han brydde sig om.

När hon var liten och fortfarande hade sett upp till den galna uppfinnaren så hade han visat henne vad han jobbade med. Hon hade storögt sett på medan han blandade sina kemikalier på en brännare så att ett kompakt, svart moln av gas reste sig upp mot taket. ”Är det magi?” hade Alba frågat men då hade Odd väst till. ”Det är det absolut inte. Det här är kemi. Har du förstått? Magi finns inte på riktigt.”

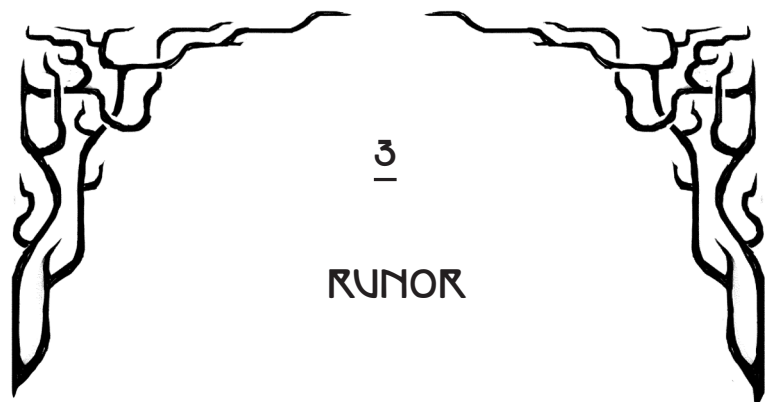

Alba var utmattad efter den långa kvällen så hon gick och lade sig. Från Odds kokplatta ångade nu en mörkgrå surt stinkande rök som gav Alba huvudvärk, och huvudvärken följde henne in i drömmen.

Hon drömde oroligt om växter och blommor som formade sig i olika tecken som märket Siri hade ritat på Iduns bandage. Hon drömde att hon föll ner för trappan till jordkällaren och när hon försökte krypa upp igen virade sig björkrötter

runt hennes anklar och höll henne kvar. Hon tittade uppför stentrappan där någon stod och skrattade, innan den tunga trädörren smälldes igen och hon vaknade med ett ryck.

Tillbaka i den surt stinkande husbilen som nu var tyst och nedsläckt. Hon kunde inte minnas vem det varit som stängt dörren i drömmen, ansiktet sipprade ur minnet som vatten mellan fingrarna, men han hade liknat Odd.

När lördagen kom övervägde Alba att bara strunta i att besöka Björkagård. Klockan sju på morgonen? Den där Siri kanske hade drivit med henne för att ge igen för det som hänt Idun. Men hon bestämde sig till slut för att gå dit. Då kunde åtminstone ingen säga att hon inte gjort vad hon lovat. Hon promenerade dit så hon fick tid att vakna till i morgonluften. Halv sju var det inte en kotte ute i skogen. Inga hundrastare eller morgonjoggare. Gräset var fortfarande vått av dagg och det låg en dimma över ängarna som gav henne en mysig känsla, som att det fanns hemligheter i skogen som bara räven och ugglorna och Alba visste om. Men denna morgon syntes inte ens rävarna och ugglorna till. Det var inte förrän hon närmade sig Björkagård som hon stötte på en annan levande varelse.

Just som hon kom runt kröken och kunde ana de gamla stenhusen skar ett skrik genom morgonlugnet. Ett omänskligt högljutt bröl som fick hennes blod att frysa till is. Med försiktiga steg fortsatte Alba fram längs grusvägen tills hon nådde gårdsgården. Där, på baksidan av kullen med jordkällaren, under gammelbjörken, stod en gris. En stor sugga: vit med svarta fläckar som om björkarna på gården färgat av sig på

den. Den svartvita grisen satt fast med ena bakbenet i ett hål i marken. Den kämpade för att komma loss, men gav snart upp och skrek igen. Alba hade aldrig hört ett sådant skrik förut och det lät så fruktansvärt plågat och olyckligt att all rädsla hon nyss känt förvandlades till medlidande. Hon gick mot huset för att kalla på Siri, men Björkagårds skorsten stod kall och ljusen var släckta. Det såg inte ut som att Siri eller Idun ens hade vaknat.

”Är det nån hemma?” försökte hon ropa, men hennes röst bar inte så starkt som hon tänkt och frågan ebbade ut över den tysta gården. Hon ville inte knacka på och väcka Siri, men hade inte heller hjärta att lämna den gamla grisen skrikandes sådär.

Suggan studerade Alba noggrant, som för att lista ut ifall hon var vän eller fiende, och försökte sedan desperat vrida sig ur sin fotboja igen.

”Lugn, lugn”, försökte Alba och klev försiktigt över gårdsgården. ”Får jag hjälpa dig?” Alba tog försiktiga steg mot den stora grisen. ”Såja.”

Suggan, som nästan var dubbelt så stor som hon, verkade inte ilsken, men grymtade varnande. Så tog Alba, med dunkande hjärta, mod till sig, och sträckte armen mot djurets bakben. Plötsligt ändrades något i luften mellan de två och just som en röst ropade: ”Se upp!” gjorde suggan ett utfall.

Grisen stängade henne i axeln så att hon tumlade bakåt i den fuktiga jorden där suggan nog nyss stått och grävt. Hade grisen inte suttit fast hade Alba garanterat fått hela ansiktet tillplattat.

Alba satte sig upp och såg Siri komma springande från

huset. Hennes stora bruna hår var uppsatt i en knut och hon bar en lång vit kjol som hon höll upp över anklarna för att inte snubbla på den. Hon satte sig på huk framför suggan och räckte fram ett äpple. ”Gamla syrran, har du blivit så tjock att marken rasar under dig?”

Suggan grymtade förnärmat men åt av äpplet.

”Jag försökte bara hjälpa henne”, sa Alba, förolämpad över tacken hon fått.

”Det kan ta tid att vinna förtroende hos en gris. Särskilt från en grinig, gammal sugga som den här.”

Siri lyfte grisen runt magen och lirkade loss benet ur hålet. Det var inte en elegant manöver men grisen kom loss och sprang iväg med ett tacksamt knorr.

”Du har alla ben kvar i kroppen?” frågade Siri och granskade Alba.

”Tror det.”

”Det var väl för väl. Efter den där närkampen förtjänar du lite frukost innan vi sätter igång.”

Ute på altanen bjöd Siri på nybakade bullar som hon gräddat i den gamla stenugnen. Det var rågbullar med grov yta men som var spröda och luftiga på insidan. Till bullarna serverades björnbärsmarmelad och en gräddig, mild ost. Båda hemmalagade. Alba hade aldrig ätit en godare frukost men var rädd för att det skulle låta som fjäsk om hon sade det högt.

”Hur mår Idun?” frågade Alba och spred ut marmelad på ännu en rågbulle.

”Hon har en ganska kraftig hjärnskakning så hon sover mycket, men hon kommer bli bra om några veckor.”

Det dåliga samvetet stack till och Alba tittade upp mot övervåningen där hon just hann se ett blekt ansikte i fönstret innan det försvann.

”Du får hälsa på henne en annan dag. När hon är redo.”

Efter att Alba klunkat i sig två glas fläderblomssaft tände Siri eld på sin pipa och visade henne runt på gården. Siri berättade att det på gården bodde sju grisar, tre kor, tolv höns och en tam, svart hare som hette Rassel. Grisarna och korna gick fritt i skogen, där de betade och grävde i jorden som de ville. Det bodde ingen annan på flera kilometer och djuren hade lärt sig att inte gå nära motorvägen.

”Jag har ingen önskan att hålla djuren fångar hos mig. Vi tar hand om varandra och vill de söka lyckan någon annanstans så får de väl göra det.” Siri klev upp på en stor grå sten vid skogsbrynet och tog pipan ur munnen.

”Hur vet de när de ska komma då?” frågade Alba, och som svar brast Siri ut i sång. Ett ovanligt men vackert lockrop som ekade genom skogen. Melodin guppade upp och ner från falsett så att Albas nackhår reste sig. Snart kunde hon urskilja rörelse mellan träden vid skogsbrynet och ut klev både kor och grisar. Häpet såg Alba på medan Siri gick fram och klappade den stora suggan som Alba redan träffat.

”Syr hälsade du på innan. Syrran kallar jag henne.” Siri pekade med pipan på de andra grisarna, en i taget. ”Minstingarna heter Mock och Muka. Albina och Kamma längst bort. Babbi och Gulli är nog ute på äventyr.”

Alba tyckte de såg likadana ut allihop, vit-svart fläckiga

men i olika storlekar. Korna däremot var varandras motsatser: en mörkbrun fläckig och en vit som snö.

”Men djuren tar Gorm hand om så där behöver jag ingen hjälp.”

Alba hann inte fråga vem Gorm var, utan fick springa ikapp Siri som redan var på väg mot hönshuset med sina sjumilakliv. Hon undrade hur det kom sig att det var så mycket björkar runt gården, men ingen annanstans i skogen, varpå Siri berättade att gammelbjörken som stod på jordkällarkullen hade urgamla rötter som växte djupt under marken.

”Jag brukar tänka att de är gammelbjörkens kalvar”, sa hon och Alba höll med om att det såg ut så, med de små björkarna utspridda runt trädgården och den stora gammelbjörken som vakade över dem från sin höjd. Siri varnade dock Alba från att gå ner där igen. Den gamla stentrappan kunde vara farlig och Siri ville inte ha fler olyckor på sin gård.

Bakom hönshuset låg den stora rabatten där blommor, buskar och örter växte i ett kaosartat virrvarr. Tomater, hallon, lingon, chilifrukter, blåbär och björnbär stack fram ur snåren, medan marken var täckt med olika typer av blad som för den trädgårdsintresserade säkert skvallrade om vilka rotfrukter och löksorter som gömde sig under jorden.

I ena hörnet av trädgården fanns Iduns örtagård, inramad av dekorativa snigelsnäckor. Ett lurvigt djur låg under kattmyntan med sömniga ögon. Alba trodde först att det var en katt men när de kom närmare såg hon att det måste vara den svarta haren som Siri nämnt.

”Sjas med dig, ditt odjur!” muttrade Siri och knuffade undan haren som förolämpat skuttade iväg. ”Rassel kan helt

enkelt inte hålla sig borta från kattmyntan. Det är som att han inte vet att han ska föreställa en hare.”

Hon ställde i ordning snäckorna som Rassel hade rört till och kastade bort en slemmig klump av lysande gul gegga som Siri förklarade var en slags slemsvamp som de inte ville ha i närheten av växterna. Sedan presenterade hon örtagårdens många växter. Alba kände igen timjan, rosmarin, basilika och persilja, men Siri fick peka ut citronmeliss, salvia, anis, pepparmynta och en drös örter som Alba aldrig hört talas om: bockhornsklöver, daggekåpa, frossört, spikklubba och vänderot.

”Hur ofta måste jag vattna dem?” frågade Alba och tittade runt på de många örterna och växterna.

”Det beror på vädret. Dom har alla olika behov och vädret kan inte gynna all världens växter samtidigt. Man måste se till var enskild växts balans och välmående.”

”Så vad är det jag ska göra när jag kommer hit?”

”Känn här”, sa Siri och tog på jorden under en rosenbuske.

Alba satte sig på huk bredvid och grävde ner fingertopparna i jorden som Siri visade.

”Och så blunda.”

Alba blundade, men förstod inte vad det skulle vara bra för.

”Den här rosenbuskens rötter sträcker sig flera meter ner i marken åt varje håll”, berättade Siri. ”Den gräver sig långsamt fram genom myllan och tar emot gåvor från jorden. Den får vatten att släcka sin törst med och näring och mineraler att äta, så rötterna kan sträcka sig ännu längre och blomman växa ännu högre. De slingrar sig runt de andra växternas rötter; hälsar, kommunicerar, ger varandra vad de har överskott av, och tar av vad de saknar. I jorden lever flera tusen bakterier,

kryp och svampar som också hjälper till att hålla balans och så länge där är balans; så länge inga skadliga bakterier eller svampar tar över; så länge jorden inte blir sur; så länge de får tillräckligt med fukt och näring så kommer växterna må bra. Tillsammans. I den balansen, kan även vi ta del av. Om du känner efter, verkligen känner efter, hur mår jorden? Hur mår rosorna? Hur mår bladen? Hur mår svamparna och bakterier-na och rötterna? Vad behöver de hjälp med?”

Siri verkade förvänta sig att Alba faktiskt skulle svara. Var det något självklart som Siri inte hade nämnt?

”Känner du?”

”Dom behöver ... vatten?” svarade Alba i hopp om att det var en kuggfråga.

Siri var tyst en stund sedan drog hon upp fingrarna ur jorden och försökte att inte låta besviken. ”Nej, rosorna behöver faktiskt torka lite just nu. Får de för mycket vatten och näring så vissnar de, förstår du.”

Hur hade hon tänkt att Alba skulle veta det?

”Du behöver nog tillbringa lite tid med växterna och örterna så att du får lära känna dem, lära dig hur man lyssnar på dem.”

Alba hade föreställt sig att hon skulle komma dit schema-lagt, var tredje eller var fjärde dag och spreja dem med vat-tenslangen. Det här var överkurs.

Från en läderbörs på sitt bälte plockade Siri fram ett bylte av vitt tyg och vek försiktigt upp det. I byltet låg en kvist med tre små, tilltufsade rosa blommor.

”Det här är fläderblom. Jag tänkte att du skulle få plantera dem här vid sidan av rabatten.”

Alba tittade på de rosa blommorna som var väldigt fina trots att de verkade ha skakats runt i portmonnän ett tag. ”Jag trodde fläderblommor var vita?”

”Det här är en särskild sort som inte växer häromkring.” Siri nickade mot platsen. ”Gräv ett litet hål där i jorden. Tre nävar.”

Alba började gräva upp jorden tills där var ett hål. Hon tog emot blommorna och tänkte lägga ner dem i hålet, men Siri stoppade henne.

”Inte än. Krossa dem i näven och säg efter mig.” Siri tog båda sina händer om Albas näve och muttrade med hårda stavelser, precis som hon gjort när hon tagit hand om Iduns skada. ”*Vi sår i vår i bördig jord, får skörd i öst, i väst, i syd, i nord.*” Sedan spottade hon ur sig det där märkliga ordet igen, nästan som om hon hade kväljningar: ”*Uruz, uruz, uruz.*”

Alba gapade åt kvinnan som nu blundade och hade börjat vagger fram och tillbaka på huk medan hon väntade på att Alba skulle upprepa. ”*Vi sår i vår i ...*”

”*Vi sår i vår i bördig jord, får skörd i öst, i väst, i syd, i nord*”, rättade Siri.

Alba upprepade ramsan så att hon fick till den rätt, och så sedan det där märkliga ordet ”*uruz, uruz, uruz.*” men kunde inte hålla sig från att brista i skratt.

Då pressade Siri sina händer hårdare om hennes näve så det nästan gjorde ont. Alba kände bladen och kvisten malas sönder i hennes handflata medan Siri fortsatte: ”*Inget föds ur inget. Vi bryts ner för att på nytt bryta igenom.*”

”*Inget föds ur inget*”, upprepade Alba, ”*Vi bryts ner för att på nytt bryta igenom.*”

”*Thurs, thurs, thurs*”, spottade Siri ur sig, ännu aggressivare än innan.

”*Thurs, thurs, thurs!*” upprepade Alba, men denna gång skrattade hon inte. Det var på något sätt inget roligt med det ordet. Hon fylldes av en märklig känsla hon inte kunde sätta fingret på.

”Vänta här.” Siri släppte hennes hand och gick iväg med snabba steg.

Alba satt där och höll de krossade blommorna i sin ömma näve. *Thurs*. Det var en varm, glödande känsla som spridit sig från magen upp till bröstet. Det var en känsla som att hon ville skrika ut all ilska och orättvisa i hennes kropp, skrika det i ansiktet på Odd, på hennes klasskamrater, på hennes lärare, på hennes döda föräldrar. Hur kunde ett ord göra att hon kände så mycket?

”Öppna handen», sa Siri och innan Alba visste ordet av så smällde hon en blaffa av brun, våt lera i Albas handflata.

”Vad är det där?” frågade Alba, men kände sedan stanken och förstod.

”Koskit.” Siri tryckte ihop Albas näve igen så att blomsmulorna blandades med gödslet och hon kände bajset välla ut mellan fingrarna.

Av reflex försökte Alba slänga skiten ifrån sig, men Siri höll så hårt om hennes näve att hon inte kunde komma loss.

”*Låt skiten göda döda frön, de vackraste blommor växer ur smutsen.*”

Alba gav upp och upprepade, lite irriterat, vad Siri sagt. Sedan hjälpte Siri henne att placera blommorna och gödslet i hålet hon grävt. De hällde jord över den brunrosa blandning-

en de planterat och packade marken platt.

Siri tog Albas handled och använde hennes fingrar som pensel när hon ritade ett märke i jorden medan hon nästan sjöng, ett tredje märkligt ord. ”*Berkana, berkana, berkana.*”

De upprepade ordet om och om igen, tills deras röster blev så synkroniserade att de talade som en. Märket de ritade i jorden såg ut som ett spetsigt B. Siri fyllde i linjerna med hjälp av Albas fingrar, igen och igen. ”*Berkana, berkana, berkana.*”

Detta ord hade också en märklig effekt på Alba. Det var inte ett sånt där tillfredsställande raseri som ordet *Thurs* gett henne. Nej, *Berkana* gav henne en känsla av lugn. Det kändes precis som det gjorde när hon var ute och gick, ensam i skogen. Det var en känsla av att vara en liten del av något större.

Efter några sekunder eller en minut, så insåg Alba att Siri hade släppt taget om hennes handled och satt och betraktade henne med ett leende. Alba märkte att hon själv också log, trots att hon hade tyckt upplevelsen i stort varit ganska obekvämt.

”Nu får vi se om det blir någon fläder.”

Alba tittade på det spetsiga B:et de ritat i jorden. ”Vad är det för märke?” frågade hon fastän hon nog redan visste svaret.

”Runor.”

Redan vid nästa besök hade fläderblomsbusken brutit genom jorden. Alba hade inte väntat sig att det skulle gå så fort och Siri verkade också nöjd. Hon började genast lära Alba mer om växter och örter och deras olika egenskaper och användningsområden.

Alba var förvånad över hur mycket trädgårdsarbete faktiskt intresserade henne. När Alba planterade och tog hand om växter så fylldes hon av ett gränslöst lugn. Det var samma känsla som den där runan, Berkana, gav henne: känslan hon alltid hade när hon vandrade i skogen, under urgamla tallar och granar med deras kronor högt ovanför sig. Det var lugnet av att vara en liten del av något större; ett särskilt slags lugn som bara naturen kan ge. Det var Albas tålmod och omtanke som gav växterna liv, och då var det som att hon kunde förstå hur tallarna kände sig när de gav henne syre. Det tog inte lång tid förrän Alba slutade se besöken på Björkagård som en plikt eller ett straff, utan snarare ett rent nöje.

Varje gång Alba kom på besök på gården satte de sig och ritade det där spetsiga B:et i jorden och efter bara två veckor hade fläderblomsbusken vuxit ända upp till Albas knän. Snart ville Siri ha hjälp med att göra berkana-runan över flera av sina växter som inte mädde bra. De gjorde också jordrunan Pertra på delar av jorden som hade för lite näring, solrunan Sowilo på en ledsn perenn växt, och vattenrunan Laguz på en tomatodling som höll på att torka ut. Alba var skeptisk till att runorna skulle ha så stor effekt, men Siri var övertygad om att Björkagård snart skulle återfå sina forna tiders skönhet. Det var en gammal släktgård, berättade hon, men som fallit i glömska under åren tills Siri bestämt sig för att flytta dit och rusta upp den igen.

Siri var inte som någon annan vuxen Alba hade träffat. Hon hade aldrig sett någon se så elegant ut medan hon kavlade upp ärmarna och skyfflade koskit. Hon spenderade hela dagarna på gården, slet och svettades med stövlarna i gyttjan och

händerna i leran utan att klaga. Hon bar travar av ved och körde skottkärror och for runt på en gammal färgfläckad trästege och reparerade huset. Hon kunde bygga, snickra, sticka och sy; hon visste allt om trädgårdsarbete, naturmedicin och djurskötsel; och hon lagade all sin mat från grunden med ingredienser hon själv odlat. Framför allt så behandlade Siri inte Alba som ett litet barn. Hon lyssnade inte på Alba med någon spelad nyfikenhet, som att varenda ord som kom ur hennes mun behövde belönas men hon hade inte heller det där trötta sättet som Odd drog till med varje gång Alba ställde en fråga. Nej Siri behandlade Alba som en person med tankar, känslor och åsikter som ibland var värda att lyssna på, och ibland avfärdade hon dem som dumheter. Det fanns respekt i det. Hon var lite egen, helt klart, men Alba tyckte väldigt bra om sin nya vän, häxan på Björkagård. Snart började hon komma på besök så ofta att hon var orolig att Siri skulle tycka att hon snyltade. Men Siri log lika stort varje gång Alba knackade på och frågade alltid om hon ville stanna på middag.

Ibland när hon tittade upp mot huset, kunde Alba se gardinerna fladdra till i Iduns sovrums som om hon nyss stått där, men annars hade hon inte sett röken av sin klasskamrat. Siri nämnde mest Idun i förbifarten och Alba undvek gärna att prata om henne och vad som hänt den kvällen. Ibland glömde hon faktiskt helt bort att det bodde någon annan i huset, för hon hade så trevligt med Siri. Men då drabbades hon genast av dåligt samvete. Det var ju för Iduns skull hon skulle besöka Björkagård. Inte sin egen. Hon visste att hon snart måste ta det där jobbiga samtalet och be om förlåt öga mot öga, men hon såg inte fram emot det och kunde inte hjälpa att vara

ganska nöjd med att Idun höll sig borta när hon var där.

När hon nu hade en plats som hon trivdes så bra på så bävade Alba mer och mer för att komma hem till sin vresiga farbror i den trånga husbilen. I jämförelse med Siri var det som att vandra in i ett svart moln bara att vara i närheten av honom. Ibland bokstavligen, ifall han höll på med något av sina experiment. Han satt alltid uppe till sent på kvällarna och verkade inte kolla på klockan förrän Alba klev in genom dörren. Hon berättade att hon var hemma hos Idun men fortsatte undanhålla alla detaljer om var Idun egentligen bodde, och vad hennes faster Siri höll på med. Kanske skulle Odd och Siri tycka om varandra ifall de träffades? Båda var trots allt excentriska enstöringar även om den ena var uppfinnare och den andra höll på med naturmedicin och runmagi. Men nej, Siri var varm och kärleksfull. Till och med när hon var sur, fanns det alltid ett leende som puttrade under ytan. Hon skulle nog inte tycka särskilt bra om Odd.

Cornelia och Martin hade hittills undvikit Alba i skolan, vilket passade henne bra. När Marianne berättade för klassen att Idun gjort sig illa och var hemma med hjärnskakning, hade duon sneplat åt Albas håll, rädda för att hon skulle skvallra. Men dagarna gick och inget hände, så de var snart sig själva igen och Alba kunde återgå till att vara osynlig. Hon ångrade att hon någonsin försökt vinna deras vänskap.

Under de långa skoldagarna längtade hon till Björkagård. Till det meditativa trädgårdsarbetet och de svettiga, fysiska sysslorna. Hon grävde gladeligen upp jorden på östra sidan av huset där Siri ville plantera rovor, hon målade tacksamt om de slitna fönstren och dörrarna och rensade gärna gräsmattan

från ogräs. Tillsammans inredde de vardagsrummet på neder våningen och bar ner den enorma moraklockan från Siris rum. Klockan var så stor att Alba nästan kunde stå raklång inne i pendelkammaren, bakom det målade glaset, ändå lyckades Siri bära ner den för trappan knappt utan någon hjälp alls.

”Man blir stark av att jobba på gård dag ut och dag in”, sa Siri och log åt hur imponerad Alba var.

Det hade gått nästan en månad sedan Alba följt med Idun hem för första gången. Alba cyklade nu till Björkagård nästan varje dag. Det hade blivit som ett andra hem och alla djuren hade vant sig vid hennes närvaro. Alla utom ett.

När Alba en dag kom runt hörnet på hönshuset råkade hon skrämna Syrran som stod och bökade i jorden. Grisen skrek till så där fasligt igen och jagade Alba upp på kullen till jordkällaren. Sedan stod hon nedanför och grymtade ilsket tills Siri sprang ut och ropade, ”Fehu! Syr!” Dessa ord hade omedelbar effekt på grisen som grymtade och lunkade iväg.

”Tyvärr verkar hon ha fått ett dåligt första intryck av dig”, sa Siri och hjälpte Alba nerför kullen.

”Så hur ska jag göra för att bli vän med henne?”

”Du ska inte försöka bli vän med henne. Tvärtom. Ignorera henne, gå inte nära henne, låtsas inte om henne. Och nästa gång hon får fnatt sådär så springer du inte iväg, utan du står rakryggad och så ryter du. *Fehu!* Och så säger du hennes namn, *Syr*, då vet hon att du menar allvar. Och så sträcker du ut armarna så här.” Siri gjorde en elegant, vevande rörelse med

armarna, nästan som en matador, och sträckte ut dem i luften åt vänster. ”Det är djurrunans tecken. *Febu*.”

Alba tänkte att hon aldrig skulle våga stå kvar och veva armarna sådär. Men hon gjorde som Siri sagt och började ignorera Syrran varje gång hon var i närheten.

När Alba gjort klart sina sysslor den dagen gick hon in i huset för att hämta sin hoodie och säga hej då, men Siri syntes inte till.

Det enda som hördes var ett knarrande från övervåningen – från Iduns rum – och Alba bestämde sig för att det var onödigt att skjuta upp det längre. Hon började uppför trätrappan och skulle just tillkännage sig själv för Idun när hon hörde Siris röst.

”Du kan inte hålla dig borta för alltid. Det har gått nog med tid. Om du bara ska ligga här uppe hela dagarna, så kan jag lika väl skicka tillbaka dig igen. Är det förstått?”

Alba hade just stuckit huvudet över trappavsatsen och kunde se genom trappräcket rakt in i Iduns sovrum där dörren stod på glänt. Idun låg i sängen, vänd bort från Alba medan Siri verkade stå någonstans inne i rummet.

”Men det känns fel att luras. Det känns fel att ...”

”Du har väl inte glömt bort varför vi gör det här, Idun? Vi gör det för vårt folk.”

”Vårt folk”, upprepade Idun med en fnysning.

”Oavsett vad du säger eller vad trillingarna Bakrauf retar dig för, så är du en av oss. Eller hur?”

”Men kan vi inte bara be henne hämta smy...”

”Hon är inte redo än”, avbröt Siri och kom nu inom synhåll när hon gick fram till sängen med en hög lakan. När Siri

gick över rummet lade Alba märke till något märkligt. Det såg ut som att en stor hårboll sprang efter Siris fötter. En boll av trassligt, mörkgrått hår som släpade under hennes ankellånga kjol. Var det en mus som sprang bakom hämlarna på henne?

”Vi måste gå försiktigt fram. Annars kan allting gå fel.”

Nej, det var ingen mus. Bollen som hängde mellan Siris fötter satt fast i något, det var som ett rep som stack ut från insidan av kjolen. Eller... en svans?

Just som Alba tänkte den tanken tittade hon upp och såg Siris ansikte spegla sig i det mörka fönstret på andra sidan rummet. Men i det grumliga glaset såg det inte alls ut som Siri. Ansiktsdragen såg skarpare ut, huden mörkare, näsan spetsigare och håret vildare. Och ögonen verkade nästan skimra... Ögonen som nu tittade rakt på Alba i spegelbilden.

”Alba?” sa Siri och vände sig om.

Alba drog efter andan, beredd att se något annat än Siris mjuka anletsdrag. Något omänskligt. Men när Siri vände sig om var hennes ansikte precis som vanligt.

”Jag ... jag ...” Hon tittade hastigt ner på Siris fötter, men ingen hårboll syntes längre till under kjolfällan. ”Jag skulle bara säga hejdå.”

Alba fick hastigt ögonkontakt med Idun som vänt sig om i sängen, innan Siri stängde dörren till rummet och kom ikapp henne i trappan.

”Idun mår mycket bättre idag, snart orkar hon nog hjälpa till igen.”

Alba granskade Siris leende ansikte noggrant. Men det var lika mjukt och vänligt som alltid.

”Du borde cykla hem innan det blir allt för mörkt. Särskilt

om du ska ha med dig de där sticklingarna på cykeln.”

Alba följde Siri nerför trappan. Det måste ha varit en dammtuss eller en hårboll från Rassel som fastnat i Siris klänning. Och Siris märkliga spegelbild var nog bara den dämpade belysningen och det oslipade fönsterglasets. Albas ögon hade spelat henne ett spratt, helt enkelt. Ändå var det inte förrän hon satt på cykeln som hennes hjärta saktade ner igen.